

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

(01.01.2017.-31.12.2017. godine)

Banja Luka, januar 2018. godine

SADRŽAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE	3
1.1. Organizaciona i vlasnička struktura.....	3
1.2. Ljudski potencijali	4
2. KREDITNE LINIJE.....	5
3. STANJE PORTFOLIJA	9
4. STANJE DOSPJELIH OBAVEZA	10
5. REALIZACIJA PLANA POSLOVANJA	10
6. UPRAVLJANJE RIZICIMA	11
6.1. Rizik likvidnosti	12
6.2. Kreditni rizik	13
6.3. Kamatni rizik.....	14
6.4. Rizik koncentracije.....	15
6.5. Rizik ulaganja	15
6.6. Rizik zemlje	16
6.7. Operativni rizik	16
7. MIŠLJENJE OVLAŠTENOG REVIZORA	18
8. BILANS STANJA.....	20
9. BILANS USPJEHA.....	21
9.1 Prihodi iz poslova finansiranja	22
9.2 Rashodi iz poslova finansiranja	22
9.3 Prihodi iz operativnog poslovanja	22
9.4 Rashodi iz operativnog poslovanja.....	23
9.5 Ostalii prihodi i rashodi	23
9.6 Ukupni prihodi i rashodi	24

1. OPŠTE INFORMACIJE

1.1. Organizaciona i vlasnička struktura

Mikrokreditno društvo „Credis“ a.d. Banja Luka osnovano je u Privrednom sudu u Banja Luci dana 04.10.2016. godine u skladu sa Zakonom o mikrokreditnim društvima (Službeni glasnik 64/06 i 116/11) i Ugovorom o osnivanju društva od 16.06.2016. godine.

Društvo ima sljedeće organe, odnosno organizacione nivoe:

- Skupštinu akcionara
- Upravni odbor
- Odbor za reviziju
- Direktor

Skupštinu akcionara čine svi vlasnici običnih akcija sa pravom glasa. Budući da je se u primarnoj emisiji akcija emitovale samo obične akcije (sa pravom glasa) svaki akcionar ima srazmjerno broju akcija pravo glasa. Pojedinačno ni jedan akcionar nema većinski paket akcija. Akcionari su sljedeći:

Rb	Naziv / Ime i prezime	Akcijski kapital	Učešće
1.	„Osiguranje Aura“ a.d. Banja Luka	300.000 KM	30%
2.	Čedomir Babić	150.000 KM	15%
3.	Dragan Šolaja	70.000 KM	7%
4.	Saša Vučenović	50.000 KM	5%
5.	Miodrag Čoprka	50.000 KM	5%
6.	Bojan Burazor	50.000 KM	5%
7.	Milan Božić	50.000 KM	5%
8.	Darko Tomaš	50.000 KM	5%
9.	Stojan Mijatović	50.000 KM	5%
10.	Nikica Marjanović	50.000 KM	5%
11.	Aleksandar Milojević	50.000 KM	5%
12.	B.E.C.S. GmbH –Internationale Schadenregulierung	30.000 KM	3%
13.	Dragan Milovanović	25.000 KM	2,5%
14.	Igor Mišić	25.000 KM	2,5%
	UKUPNO	1.000.000 KM	100%

Najveći akcionar je osiguravajuće društvo „Osiguranje Aura“ sa 30% vlasništva.

Članovi upravnog odbora su:

1. Saša Vučenović, predsjednik
2. Miodrag Čoprka, član
3. Bojan Burazor, član

Članovi odbora za reviziju su:

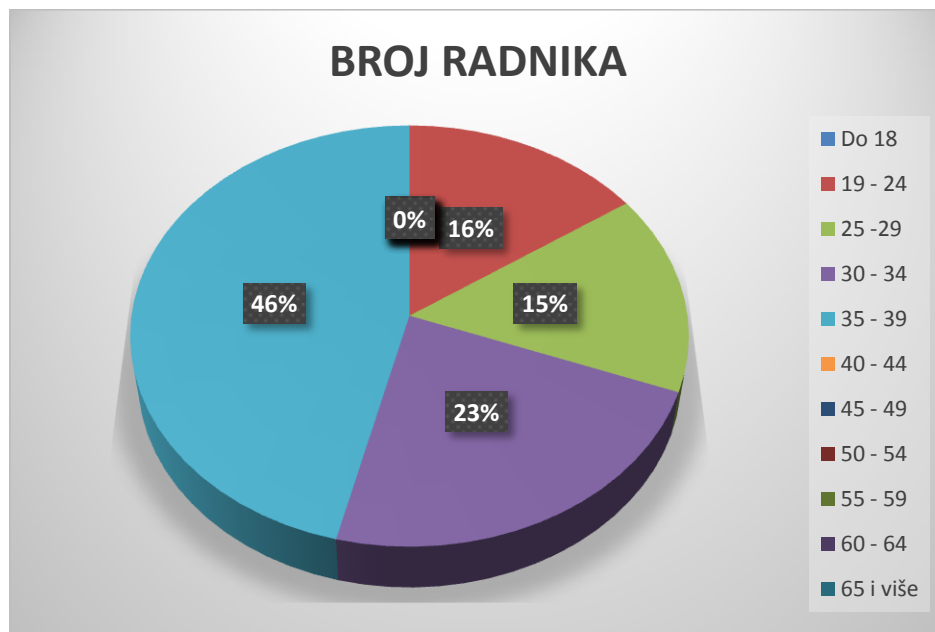
1. Rade Koprivica – predsjednik
2. Predrag Buvač - član
3. Dragiša Šukurma - član

1.2. Ljudski potencijali

Ljudski potencijali su jedan od ključnih resursa svakog poslovnog subjekta, pa tako i MKD "Credis", kojima se ostvaruju poslovni ciljevi. Zahtjevi okoline i tržišta svakodnevno se mijenjaju, a kako bi održalo korak, Društvo kontinuirano ulaže u razvoj ljudskih potencijala. U nastavku je data starosna i struktura radnika po stručnoj spremi na dan 31.12.2017. godine

Godina	Broj radnika	% učešća
Do 18	0	0%
19 - 24	2	16,00%
25 - 29	2	15,00%
30 - 34	3	23,00%
35 - 39	6	46,00%
40 - 44	0	0%
45 - 49	0	0%
50 - 54	0	0%
55 - 59	0	0%
60 - 64	0	0%
65 i više	0	0%
UKUPNO	13	100,00%

Tabela 1. Starosna struktura na dan 31.12.2017. godine

Slika 1. Starosna struktura radnika

STRUČNA SPREMA	BROJ RADNIKA	% UČEŠĆA
Doktori nauka	0	0%
Magistri	0	0%
Visoka stručna sprema	5	38,00%
Viša stručna sprema	1	8,00%
Srednja stručna sprema	7	54,00%
Niža stručna sprema	0	0%
Visokokvalifikovan	0	0%
Kvalifikovan	0	0%
Polukvalifikovan	0	0%
Nekvalifikovan	0	0%
UKUPNO	13	100.00%

Tabela 2. Struktura radnika po stručnoj spremi

Od ukupnog broja, 9 radnika je prijavljeno na 2 sata kao dopunsko radno vrijeme, a njihov opis posla i zadatak je da upućuju klijente kreditnim referentima.

2. KREDITNE LINIJE

Mikrokreditno društvo MKD „Credis“ a.d. Banja Luka je od početka poslovanja formiralo nekoliko kreditnih proizvoda, odnosno kreditnih linija, a to su:

- ✓ Kredit za registraciju vozila
- ✓ Kredit za penzionere Republike Srpske
- ✓ Nenamjenski kredit
- ✓ Kredit registracija plus
- ✓ Kredit za kupovinu vozila
- ✓ Kredit za ugradnju plina i servisiranje vozila
- ✓ Robni kredit
- ✓ Kredit za penzionere PIO /MIO FBiH
- ✓ Kredit za devizne penzionere
- ✓ Kratkoročna pozajmica za penzionere
- ✓ Kredit za poljoprivredu

U narednom period je planirano uvođenje novih kreditnih proizvoda.

Kredit za registraciju motornih vozila je značajan kreditni proizvod. Naime, u protekloj 2017. godini u Bosni i Hercegovini je za prvih 11 mjeseci bilo ukupno 1.071.866 aktivnih registracija motornih vozila. U Republici Srpskoj za prvih 11 mjeseci je bilo ukupno 389.218 aktivnih registracija. Zbog navedenog broja aktivnih registracija, ali i zbog same ekonomske situacije, odnosno slabe platežne sposobnosti stanovništva, krediti za registraciju motornih vozila je

proizvod za kojim postoji realna potreba i potražnja. Ukoliko se uzme u obzir da je prosječna neto plata u BiH oko 840 KM, a da je prosječna cijena registracije motornog vozila oko 600 KM, lako se može zaključiti da izdvajanje kod većine građana za troškove registracije vozila predstavlja značajan udar na njihovu likvidnost.

Kredit za penzionere je proizvod koji odgovara navedenoj populaciji Republici Srpskoj, koja broji oko 305.000 hiljada korisnika penzije. Navedena populacija je interesantna i zbog visine penzije, a i zbog adekvatnog odnosa prema obavezama koje imaju nakon kreditnog zaduženja, odnosno urednosti u plaćanju mjesečnog anuiteta. Sa Fondom PIO je zaključen ugovor o vršenju obustava na novčana primanja. Iznos kredita koji se odobrava je do 8.000,00 KM na period otplate do 4 godine sa NKS od 19,00 % i EKS od 38,65 %

Kod **kratkoročnih robnih kredita**, klijenti nemaju nikakvih troškova u vezi sa kreditom, kamatna stopa je nula procenata, a ovaj proizvod namijenjen je za kupovinu robe kod preduzeća sa kojima Društvo ima sklopljen ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji, kojim je definisana vrsta robe koja se kupuje. Kredit se odobrava do iznosa od 3.000,00 KM na maksimalno 24 mjeseca. Ugovor je sklopljen sa nekoliko radnji i pravnih lica: „Mihajlović“ doo Bijeljina, TR „Goga“ s.p. Vukojević Gordana, Prijedor, „Elda lux“ doo Laktaši RJ Banja Luka, „Ardor“ doo Banja Luka, „Media Market“ Prijedor, „Kotoraš AS“ Gradiška, SP „Prima“ vlasnik Kotur Milan

Kredit registracija plus je proizvod fizička i pravna lica, koja pored sredstava za registraciju vozila imaju potrebu za dodatnim nenamjenskim sredstvima. Kredit se odobrava uz kamatnu stopu od 9,95% i naknadu za obradu kredita od 20,00 KM i EKS od 34,06%

Kredit za ugradnju plina su fizička i pravna lica, koja imaju potrebu za namjenskim sredstvima za ugradnju plina i izradu atesta za putnička vozila. Kredit se odobrava do iznosa od 1.500,00 KM na period od 6 mjeseci uz NKS od 19,00 % i EKS od 36,04%.

Auto kredit je kredit za fizička i pravna lica, koja imaju potrebu za namjenskim sredstvima za kupovinu novih ili polovnih automobila. Krediti se plasiraju u saradnji sa prodavcima novih ili polovnih automobila, sa kojima je zaključen Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji. Kredit se odobrava u iznos od 50% od vrijednosti automobila prema izdatom računu ili fakturi. Kamatna stopa iznosi 6.95% za kredita koje se odobravaju do godine dana, a 9,95% za kredite koji se odobravaju do 24 mjeseca. Naknadu za obradu kredita od 10,00 % plaća prodavac automobila pa EKS iznosi od 31,25%.

Nenamjenski kredit je kredit za fizička lica sa redovnim primanjima koja obezbjeđuju urednu otplatu kredita. Kredit se odobrava i fizičkim licima koji imaju registrovanu preduzetničku djelatnost. Nominalna kamtna stopa iznosi 19,00 % i EKS od 28,30%.

Kredit za devizne penzionere je proizvod koji odgovara navedenoj populaciji Republici Srpskoj i Federaciji BiH. Navedena populacija je interesantna i zbog visine penzije, a i zbog adekvatnog odnosa prema obavezama koje imaju nakon kreditnog zaduženja, odnosno urednosti u plaćanju mjesečnog anuiteta. Iznos kredita koji se odobrava je do 3.000,00 KM na period otplate do 2 godine sa NKS od 19,00 % i EKS od 49,21 %

Kredit za penzionere PIO/MIO FBiH je proizvod koji odgovara navedenoj populaciji u Federaciji BiH, koja broji oko 409.335 hiljada korisnika penzije. Navedena populacija je interesantna i zbog visine penzije, a i zbog adekvatnog odnosa prema obavezama koje imaju nakon kreditnog zaduženja, odnosno urednosti u plaćanju mjesečnog anuiteta. Iznos kredita koji se odobrava je do 3.000,00 KM na period otplate do 2 godine sa NKS od 19,00 % i EKS od 49,25 %

Kratkoročna pozajmica za penzionere je proizvod koji odgovara navedenoj populaciji u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, koja broji oko 700.000 hiljada korisnika penzije. Navedena populacija je interesantna i zbog visine penzije, a i zbog adekvatnog odnosa prema obavezama koje imaju nakon kreditnog zaduženja, odnosno urednosti u plaćanju mjesečnog anuiteta. Iznos kredita koji se odobrava je do 550,00 KM na period otplate do 6 mjeseci sa NKS od 4,99 % i EKS od 55,76 %

Ciljna grupa klijenata po kreditu za registraciju vozila su vlasnici motornih vozila i vozači. Prvenstveno smo bazirani na klijentima koji imaju stabilna novčana primanja, odnosno koji su zaposleni u preduzećima i javnim ustanovama, a u manjem obimu klijenti koji nemaju nikakva zvanična primanja, ali su vlasnici motornog vozila i imaju urednu kreditnu istoriju, prikazanu u Centralnom registru kredita – CRK.

Ciljna grupa klijenata po drugim kreditima su klijenti koji imaju stalna novčana primanja, odnosno koji su zaposleni na neodređeno u preduzećima i javnim ustanovama. Društvo je u 2017-oj godini zaključilo ugovore o poslovno tehničkoj saradnji sa sledećim preduzećima i javnim ustanovama:

- OŠ “Sveti Sava” Bijeljina
- OŠ “Vuk Karadžić” Bijeljina
- JZU “Dom Zdravlja” Modriča
- Sindikat “IO RS” Bijeljina
- ZP “Elektrokrajina” a.d. Banja Luka
- “Hit Auto” doo Banja Luka
- “Telekomunikacije RS” a.d. Banja Luka
- JZU Opšta Bolnica Gradiška
- OŠ “Petar Kočić” Nova Topola
- JZU “Dom zdravlja” Gradiška
- “Dukat” doo Banja Luka
- Sindikat KPZ Bijeljina
- Sindikat Pošte RS Bijeljina
- JU “Kulturno sportski centar” Modriča
- Kulturni centar Gradiška
- Ministarstvo omladine i sporta Republike Srpske
- “Gradsko groblje” JK a.d. Banja Luka
- “Glas Srpske” a.d. Banja Luka

- Tri best doo Banja Luka
- Republička uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove RS
- JZU Psihijatrijska bolnica Sokolac
- Opština Čelinac i dr.
- “Sim tehnik” doo Kotor Varoš
- JPŠ „Šume RS“ Šumsko gazdinstvo „Banja Luka“ Banja Luka.
- Vodovod a.d. Banja Luka
- „Jaćimović“ doo Banja Luka
- Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine
- Sindikat zaposlenih u JPŠ „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac; Sindikalna organizacija „Istrživačko razvojni i projektni centar“
- JP JS RTV Srebrenica
- Garantni Fond Republike Srpske
- JU Osnovna škola „Miloš Crnjanski“ Banja Luka
- Sindikat mašinovođa-strojovođa u F BiH
- Srednjoškolski dom Banja Luka
- Dom penzionera Banja Luka
- Sinikad obrazovanja nuke i kulture SO „Medecinskog fakulteta Foča
- Univerzitetski Klinički Centar Republike Srpske
- Hemofarm doo Banja Luka
- JZU „Dom Zdravlja“ Doboj

Na osnovu ovih ugovora zaposleni radnici navedenih preduzeća imaju mogućnost korištenja kredita za registraciju vozila i drugih kredita čije obustave se vrše putem administrativnih zabrana u navedenim preduzećima.

3. STANJE PORTFOLIJA

Mikrokreditno društvo "Credis" a.d. Banja Luka je od 01.01.2017. godine i do 31.12.2017. godine je izvršilo plasman 5831 kredita. Stanje portfolija na dan 31.12.2017. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

OPIS	31.12.2017.
Ukupan broj plasiranih kredita	6166
Ukupan iznos plasiranih kredita	4.809.712,87
Stanje glavnice	2.524.070,27
Iznos dospjelih obaveza	77.544,64
dospjele obaveze u %	3,07%

Tabela 3. Stanje portfolija

Broj plasmana po vrsti kreditnih proizvoda:

OPIS	Broj odobrenih kredita	Iznos odobrenih kredit
Kredit za registraciju vozila	4650	2.696.803,44
Kredit za penzionere	524	881.180,00
Nenamjenski kredit	344	715.523,20
Robni krediti	72	45.005,18
Kredit za penzionere PIO/MIO FBiH	56	86.500,00
Kredit registracija PLUS	53	46.393,64
Kratkoročna pozajmica za penzionere	45	23.330,00
Kredit za devizne penzionere	28	57.200,00
Auto kredit	4	20.680,00
Kredit za poljoprivredu	4	11.500,00
Ukupno	5831	4.631.932,79

Tabela 4. Broj i iznos kredita po vrsti proizvoda

MKD "Credis" a.d. Banja Luka u period od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine plasiralo je 5831 kredita u ukupnom iznosu od 4.631.932,79 KM. Stanje glavnice kredita na dan 31.12.2017. godine iznosilo je 2.524.070,27 KM. Dospjele obaveze na dan 31.12.2017. godine su iznosile 77.544,64 KM ili 3,07% od ukupnog stanja kreditnog portfolija.

4. STANJE DOSPJELIH OBAVEZA

Na dan 31.12.2017. godine MKD "Credis" a.d. Banja Luka je imalo sledeće stanje dospjelih obaveza prema klasifikaciji koja je određena prema pravilniku Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

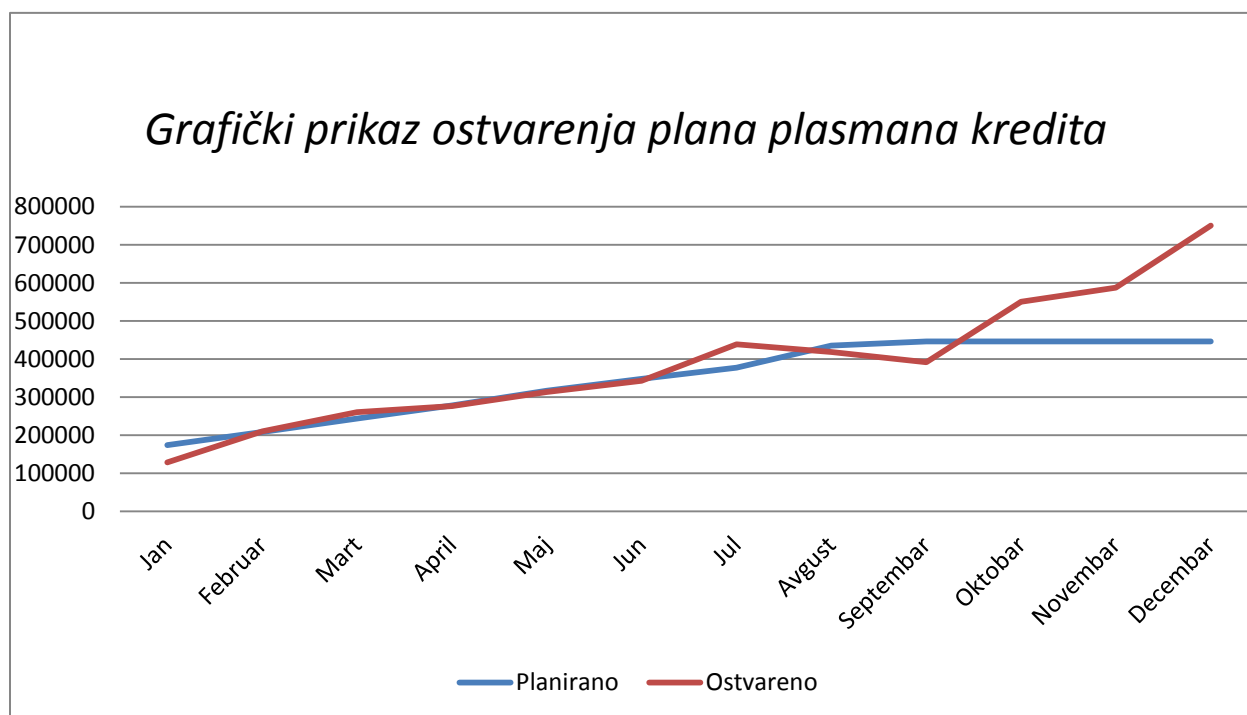
<i>Broj kredita</i>	<i>Ostatak duga</i>	<i>Dospjeli dug</i>	<i>Broj dana kašnjenja</i>
30	0,00 KM	12.427,90 KM	preko 180 dana
67	7.668,61 KM	20.550,16 KM	preko 90 dana
31	8.050,03 KM	7.563,98 KM	61-90 dana
343	130.309,68 KM	31.131,02 KM	16-30 dana
5691	2.378.041,95 KM	5.871,58 KM	0-15 dana
	2.524.070,27 KM	77.544,64 KM	

MKD "Credis" a.d. Banja Luka je izvršilo utuženje ukupno 44 klijenta po kreditima u ukupnom iznosu od **22,884.87 KM**. Od utuženog iznosa naplaćeno je ukupno 14 kredita u ukupnom iznosu od **5.787,06 KM**

5. REALIZACIJA PLANA POSLOVANJA

MKD "Credis" a.d. Banja luka je u 2017. godini ostvarilo poslovni plan po mjesecima kako je prikazano u sledećoj tabeli:

<i>Mjeseci</i>	<i>Planirano</i>	<i>Ostvareno</i>	<i>Ostvarenje plana u %</i>
Januar	174.000,00	128.458,00	74,00%
Februar	208.800,00	209.900,00	100,50%
Mart	243.600,00	260.414,00	107,00%
April	278.400,00	276.608,00	99,40%
Maj	317.127,00	313.200,00	99,00%
Juni	348.000,00	343.284,00	98,60%
Juli	377.000,00	439.006,00	116,00%
Avgust	435.000,00	418.755,00	96,00%
Septembar	446.000,00	391.624,00	88,00%
Oktobar	446.000,00	550.547,00	112,00%
Novembar	446.000,00	587.554,00	131,00%
Decembar	446.000,00	750.917,00	168,00%
Ukupno	4.165.927,00	4.670.267,00	112,11%

Prema podacim iz tabele i grafičkog prikaza ostvarenja plana vidljivo je da je plasman na mjesečnom nivou nije ostvaren za mjesec januar, avgust i septembar, dok je ostvaren značajno veći iznos plasmana sredstava za mjesec juli, oktobar, novembar i decembar.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Mikrokreditno društvo u svom poslovanju može biti izloženo sljedećim rizicima:

1. Riziku likvidnosti;
2. Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrijednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
3. Kamatnom riziku;
4. Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
5. Rizicima ulaganja Društva;
6. Rizicima koji se odnose na zemlju porijekla lica prema kojem je Društvo izloženo (rizik zemlje);
7. Operativnom riziku, koji posebno uključuje i pravni rizik.

S obzirom na izuzetan značaj adekvatnog upravljanja rizicima, u nastavku će se detaljno analizirati svi potencijalni rizici, sa definisanim mjerama za ublažavanje i otklanjanje istih.

6.1. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed nesposobnosti Društva da ispunjava svoje dospjele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Društvo konstantno vršiti i vršit će utvrđivanje i održavanje odgovarajućeg nivoa rezerve likvidnosti u skladu sa analizom ročne neusklađenosti njenih bilansnih obaveza i potraživanja, kao i vanbilansnih stavki (gap analiza) za unaprijed utvrđene periode koji uključuju i period od jednog dana. Društvo će obezbijediti upravljanje rizikom likvidnosti zbirno po svim valutama i pojedinačno po značajnim valutama, da obezbijedi stabilnost i diverzifikaciju izvora finansiranja, rješavanje privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti, kao i blagovremeno i adekvatno postupanje u slučajevima povećanog rizika likvidnosti.

Društvo će koristiti različite tehnike za ublažavanje rizika likvidnosti. Pored odgovarajućih rezervi likvidnosti koje će mu omogućavati nesmetano poslovanje u vanrednim uslovima, uključice se i diverzifikovani i stabilni izvori finansiranja. Budući da će osnivački kapital iznositi 1.000.000 KM biće obezbijeđena, u početnoj fazi razvoja, sigurnost za raspoloživim sredstvima u odnosu na planirane plasmane, odnosno odlive.

Sa aspekta upravljanja aktivom i izvorima finansiranja, osnovna strategija upravljanja likvidnošću će biti prvenstveno usklađivanje dospijeća plasmana i izvora. Prilikom pregovanja o eksternim izvorima finansiranja sa banke koje će plasirati kredite u Društvo, pregovaraće se da rok dospijeća kredita bude znatno duži u odnosu na dospijeća trenutnog portfelja mikrokredita. Mogućnosti finansiranja će se povećavati sa sazrijevanjem društva, jer svako poboljšanje bilansnih pozicija vodi do povećanja maksimalnog iznosa zaduženja kod banaka. Aktiva i pasiva će biti ročno usklađeni jer će prosječni period dospijeća mikrokredita biti 6 mjeseci, a prosječno dospijeće eksternih izvora finansiranja 60 mjeseci.

Aktivnim upravljanjem portfelja mikrokredita planiran je stepen naplate od 97%, što je jedna od tehnika upravljanja rizikom likvidnosti, što u konačnici garantuje sposobnost obezbjeđivanja sredstava za plaćanje obaveza po uzetim kreditima.

6.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Društvu.

Mjere za upravljanje rizikom:

Društvo upravlja kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou cjelokupnog kreditnog portfolija. Radi preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom Društvo je uspostavilo odgovarajući kreditni proces, koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces upravljanja ovim rizikom, čime će identifikovati izloženost kreditnom riziku u sklopu procedure za ocjenu zahtjeva za kredit.

Društvo će smanjiti kreditni rizik kroz sljedeće aktivnosti, koje će biti obavezan dio procedure za razmatranja i odobravanja kreditnih zahtjeva:

1. Analiza kreditne istorije klijenta (provjera u Centralnom registru kredita – CRK, za lica preko 25 godina);
2. Lična mjenica;
3. Ugovor o zalogu na motorno vozilo;
4. Administrativna zabrana (u slučaju da je klijent zaposlen);
5. Ugovor o kreditu;
6. Lično mišljenje i procjena kreditnog referenta.

Društvo će biti aktivno isključivo u oblasti „malih kredita“, znači u početnoj fazi razvoja ti krediti su ograničeni na iznose do 10.000,00 KM.

Pored procedure za razmatranje i odobravanje kreditnih zahtjeva, posebno se razvija i unaprijeđuje procedura za naplatu dospjelih potraživanja, koja ima jasno definisane korake i aktivnosti vezane za praćenje problematičnih kredita.

Specifični rizici koji mogu dovesti do nastanka kreditnog rizika su:

- Smrt korisnika kredita;
- Gubitak novčanih primanja korisnika kredita.

Od rizika **smrti korisnika kredita** (posebno starijih korisnika), društvo će se zaštititi zaključivanjem polise osiguranja od smrti sa osiguravajućom kućom. U slučaju nastanka osiguranog slučaja (faktora rizika za društvo), izloženost društva riziku će se neutralizovati tako što će se preostali dug po kreditnoj partiji naplaćivati od osiguravajuće kuće.

U slučaju **gubitka novčanih primanja** korisnika kredita, dugovanja će se naplaćivati pokretanjem tužbe, koja će se okončavati procesom prinudne naplate. U odnosu na ukupan portfelj plasiranih mikrokredita, prioritet za dobijanjem kredita će imati lica zaposlena u stabilnijim preduzećima i opštinskim ili državnim institucijama, čime će se ovaj rizik svoditi na minimum.

S obzirom na veliku disperziju malih iznosa kredita (koji će biti adekvatno obezbijeđeni), a s druge strane efikasnu i rigoroznu proceduru naplate kredita, kreditni rizik će biti sveden na minimum, odnosno do 3% nenaplaćenih u odnosu na plasirane kredite.

6.3. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjena kamatnih stopa. Društvo će upravljati različitim oblicima kamatnog rizika, i to:

- Rizikom vremenske neusklađenosti dospjeća i ponovnog određivanja cijena (repricing risk);
- Rizikom krive prinosa (yield curve risk), kome je izloženo usled promjene oblika krive prinosa;
- Baznim rizikom (basis risk), kome je izloženo zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osjetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospjeća ili ponovnog određivanja cijena;
- Rizikom opcija (optionality risk), kome je izloženo zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osjetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prijevremene otplate i dr).

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Izvori finansiranja su usklađeni, te će i dalje biti usklađeni sa plasmanima s obzirom na dospijeće, čime je Društvo eliminisalo repricing rizik. Sa aspekta vrste kamatne stope, društvo se se zadužuje po fiksnoj kamatnoj stopi i plasira mikrokredite takođe po fiksnoj kamatnoj stopi, čime se štiti od izloženosti baznom riziku.

Kretanje kamatnih stopa na tržištu nema uticaja na uslove eksternog kreditnog zaduživanja Društva. Svi krediti su traženi po fiksnoj kamatnoj stopi da do dospijeća ne podliježu promjeni kamatne stope. Eventualni rast tržišnih kamatnih stopa (prvenstveno mislimo na međubankarsku) nema efekata na izmjenu uslova budućih kreditnih aranžmana jer će se konstantnim jačanjem bilansnih pokazatelja Društva povećavati bonitet Društva kod banaka, a time će se uticati i na smanjenje kamatne marže u obračunu kamatne stope za plasmane banaka u mikrokreditno društvo. Sa druge strane svi mikrokrediti se odobravaju takođe po fiksnoj kamatnoj stopi koja se neće mijenjati za vrijeme trajanja ugovora o mikrokreditu.

Uzimajući u obzir stranu plasmana i zaduživanja, kretanje tržišnih kamatnih stopa neće imati uticaja na buduće kamatne prihode i kamatne rashode. Ročna struktura izvora sredstava i kreditnih plasmana neće biti u direktnoj ili indirektnoj povezanosti sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, te s toga promjene kamatnih stopa ne mogu imati uticaj na njih.

Planirana razlika između efektivne aktivne kamatne stope i efektivne pasivne kamatne stope će iznosi oko 27,5%. Marža neto dobiti koju je društvo ostvarilo može da kompenzuje eventualnu

pretpostavku rasta kamatnih stopa u budućem period, koji bi potencijalno mogao povećati efektivnu kamatnu stopu na nove izvore finansiranja.

6.4. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Društva prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- Velike izloženosti;
- Grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl.;
- Instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Društvo kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji će omogućavati diverzifikaciju kreditnog portfolija. Ublažavanje rizika koncentracije Društvo sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita. I dalje će vršiti kontrolu rizika koncentracije uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti.

Povezana lica imaju značenje utvrđeno Odlukom Agencije za bankarstvo RS. Od rizika koncentracije Društvo će se štiti postavljanjem granice izloženosti prema klijentima, koja iznosi maksimalno 10.000,00 KM zaduženja povezanih lica – klijenata koji žive u istom domaćinstvu.

6.5. Rizik ulaganja

Rizici ulaganja Društva obuhvataju rizike njegovih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva.

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Ulaganja Društva u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne prelazi 10% njegovog kapitala, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumjeva ulaganje kojim Društvo stiče udio ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Društva u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Društva ne prelazi 60% kapitala Društva, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest mjeseci od dana njihovog sticanja. Društvo ne planira vršiti ulaganja, zbog čega ne postoji izloženost ovome

riziku. Ako skupština akcionara odluči da se vrše ulaganja, Društvo je dužno da u sistem upravljanja rizicima uključi i rizik ulaganja.

6.6. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Društvo izloženo, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog nemogućnosti Društva da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Društvo ne odobrava, niti će ofodbravati kredite licima sa prebivalištem izvan Bosne I Hercegovine, niti planira takve plasmane u budućnosti. Ako Društvo odluči odobravati plasmane licima sa sjedištem ili prebivalištem van teritorije Bosne I Hercegovine, dužno je da u sistem upravljanja rizicima uključi i rizik zemlje.

6.7. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed propusta (nenamjernih ili namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Društvu, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Planirane mjere za upravljanje rizikom:

Društvo će identifikovati i procjenjivati događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezi sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Društvo će utvrđivati nivo materijalno značajnih gubitaka po osnovu operativnog rizika i njih će detaljno analizirati, kao i procjenu događaja koji mogu dovesti do takvih gubitaka.

Društvo će mjeriti, odnosno procjenjivati izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Društvo, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo vjerovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke. Pri mjerenju, odnosno procjeni operativnog rizika Društvo će naročito procjenjivati da li je ovom riziku izloženo ili može biti izloženo po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, a procjenjivaće i aktivnosti čije je obavljanje povjerilo trećim licima.

Vrste operativnih rizika koji se mogu ispoljiti su:

- Propusti i greške zaposlenih prilikom odobrenja mikrokredita i prilikom evidentiranja poslovnih događaja;
- Pogrešne procedure i procesi;
- Pravni rizik.

Propusti i greške zaposlenih minimiziraće se implementacijom informacionog softvera za podršku poslovanju, koji svojim modulima i načinom rada neće dozvoljavati da se transakcija sa greškom zaključi/realizuje. Potpuno otklanjanje ovog faktora operativnog rizika vršiće se putem kontrole koju će u ime upravnog odbora vršiti odbor za reviziju, gdje će se svi poslovni procesi i izvršene radnje pregledati i kontrolisati.

Procedure i procesi će biti normativno uređeni kroz sistem internih akata i sistematizaciju radnih mjesta koja će definisati sve aktere i izvršioce pojedinih radnji u poslovnim procesima. Kontrola Agencije za bankarstvo Republike Srpske će potvrditi da li su svi procesi adekvatni, ažurni i tačni.

Pravni rizik odnosi se na usklađenost ugovora i prateće dokumentacije Društva sa zakonima. Ovaj faktor rizika će se u potpunosti eliminisati, jer će svaki dokument biti napisan i pregledan od strane pravnika unutar i van Društva. Takođe, kontrola Agencije za bankarstvo Republike Srpske će potvrditi da li ima pravnih nejasnoća u aktima i dokumentima Društva.

7. MIŠLJENJE OVLAŠTENOG REVIZORA

Skupština društva je za eksternog revizora Društva za poslovnu godinu 2017.godine imenovala revizorsku kuću "Kontal" d.o.o. Banja Luka. Revizorski izvještaj je poseban akt sačinjen od strane imenovanog lica, a za potrebe ovog izvještaja izdvajamo njegovo mišljenje,

Nezavisni revizor je u revizorskom izvještaju za 2017. godinu dao sledeće mišljenje:

Uvod

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Mikrokreditnog društva „CREDIS.“ a.d.Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, odgovaraju či bilans uspeha, izvještaj o tokovima gotovine i izvještaj o promenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politikai napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, kao i za interne kontrole koje su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili grešaka.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije iz Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Ovi standardi nalažu da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, urazumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura koje su odgovarajuće u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o

efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni odgovarajući i da obezbeđuju razumnu osnovu za izražavanje pozitivnog mišljenja.

Izražavanje pozitivnog mišljenja

“Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj društva na dan 31.12.2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine koja se završava na taj dan, u skladu a Međunarodnim standardima finasijskog izvještavanja i važećim računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj”.

8. BILANS STANJA

POZICIJA	Iznos tekuće god.	Iznos prethodne god.
<u>A K T I V A</u>		
TEKUĆA IMOVINA	<u>2,609,857</u>	<u>1,001,452</u>
Gotovina, gotovinski ekvivalenti, zlato i potraživanja iz operativnog poslovanja	66,261	838,584
Depoziti i krediti u domaćoj i stranoj valuti	100,000	0
Potraživanja za kamatu i naknadu, potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	8,570	5
Dati krediti i depoziti	2,345,635	161,204
Ostali plasmani i AVR	89,391	1,659
STALNA SREDSTVA	<u>228</u>	<u>7,492</u>
Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	228	287
Nematerijalna sredstva	0	7,205
POSLOVNA AKTIVA	2,610,085	1,008,944
VANBILANSNA AKTIVA	349,642	1,527
UKUPNA AKTIVA	2,959,727	1,010,471
<u>P A S I V A</u>		
OBAVEZE	1,427,738	4,474
Obaveze po osnovu depozita i kredita	472575	
Obaveze za kamatu i naknadu	12476	
Obaveze po osnovu HOV	870000	
Ostale obaveze i PVR	72687	4,474
KAPITAL	1,182,347	1,004,470
Osnovni kapital	1,000,000	1,000,000
Rezerve iz dobiti i prenesene rezerve	224	
Revalorizacione rezerve		
Dobitak	182,123	4,470
Gubitak		
POSLOVNA PASIVA	2,610,085	1,008,944
VANBILANSNA PASIVA	349,642	1,527
UKUPNA PASIVA	2,959,727	1,010,471

9. BILANS USPJEHA

POZICIJA	Iznos tekuće god.	Iznos prethodne god.
PRIHODI I RASHODI IZ POSLOVA FINANSIRANJA		
Prihodi od kamata	92,247	130
Prihodi od naknada i provizija	41,939	675
Rashodi kamata	26,953	0
Rashodi naknada i provizija	11,987	676
DOBITAK IZ POSLOVA FINANSIRANJA	95,246	129
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI		
Prihodi iz operativnog poslovanja	363,231	21,018
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	97,658	478
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	99,063	6,710
Ostali lični rashodi	2,101	
Troškovi proizvodnih usluga	16,270	1,485
Troškovi amortizacije	1,506	99
Nematerijalni troškovi	26,198	2,090
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	8,607	884
Ostali troškovi	2,504	4,434
DOBITAK IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA	109,324	4,838
OSTALI PRIHODI I RASHODI		
Ostali prihodi	454	
Ostali rashodi	5,866	
GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	5,412	
DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	199,158	4,967
TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	21,283	497
NETO DOBITAK I GUBITAK	177,875	4,470

9.1 Prihodi iz poslova finansiranja

	U KM	
	2017.	2016.
Prihodi od kamata	92.247	130
Prihodi od provizija	24.394	25
Prihodi od ostalih naknada	17.545	650
Ukupno prihodi iz poslova finansiranja	134.186	850

9.2 Rashodi iz poslova finansiranja

	U KM	
	2017.	2016.
Rashodi naknada po osnovu kredita, depozita I HOV u domaćoj valuti	12.476	-
Rashodi naknada po osnovu kredita, depozita I HOV sa ugovorenom zaštitom od rizika	14.477	-
Troškovi platnog prometa	8.152	676
Rashodi naknada	3.835	-
Rashodi od ostalih provizija	-	-
Ukupno rashodi iz poslova finansiranja	38.940	676
DOBITAK IZ POSLOVA FINANSIRANJA	95.246	129

9.3 Prihodi iz operativnog poslovanja

	U KM	
	2017.	2016.
Ostali prihodi iz operativnog poslovanja (provizija od zastupanja u osiguranju)	323.231	21.018
Prihodi od kreditnog savjetovanja	40.000	-
Ukupni operativni prihodi	363.231	21.018

9.4 Rashodi iz operativnog poslovanja

	U KM	
	2017.	2016.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana	97.658	478
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	99.063	6.710
Ostali lični rashodi	2.101	-
Troškovi proizvodnih usluga	3.230	1135
Troškovi PTT usluga	5.336	111
Troškovi zakupa poslovnog prostora	1.800	239
Troškovi reklame i propagande	5.904	
Troškovi amortizacije	1.506	99
Troškovi advokatskih i notarskih usluga	-	1.803
Nematerijalni troškovi	7381	-
Naknada za Centralni registar kredita	7.405	287
Troškovi regulatornih agencija	9123	-
Troškovi stručnog obrazovanja zaposlenih	580	-
Troškovi reprezentacije	1709	-
Troškovi ostalih poreza i doprinosa	8.607	884
Troškovi oglasa u štampi i drugim medijima	538	-
Troškovi taksa	1.966	4.434
Ukupno rashodi iz operativnog poslova	253.907	16.180
DOBITAK IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA	109.324	4.838

9.5 Ostali prihodi i rashodi

	U KM	
	2017.	2016.
-Ostali prihodi	454	-
-Ostali rashodi	5.866	-
GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	5.412	-

9.6 Ukupni prihodi i rashodi

	U KM	
	2017.	2016.
Ukupni prihodi	497.871	21.823
Ukupni rashodi	298.713	16.856
Bruto dobitak - gubitak	199.158	4.967
Poreski rashodi perioda	21.283	497
Neto dobitak - gubitak	177.875	4.470

Prema bilansu uspjeha MKD "Credis" a.d. Banja Luka je ostvarilo pozitivan finasijski rezultat u 2017-oj godini u ukupnom iznosu od 199.158,00 KM. Ukupnan prihod je ostvaren u iznosu od 497.871,00 KM i većinom se odnosi na prihod od provizije zastupanja u osiguranju. Ukupni rashodi iznose 298.713,00 KM

U Banjoj Luci, 15.01.2018. godine

Direktor Društva

Dragan Katana dipl. ecc